

Den Haag, 5 mei 2022

Kenmerk	L-22-016
Onderwerp	ATEX-regelgeving en praktijk: samenvatting stand van zaken
Samenvatting	De ATEX-regelgeving is in 2020 aangescherpt voor werkzaamheden in een explosieve atmosfeer. Dit heeft geleid tot aangepaste handhaving op het gebruik van mobiele apparatuur in ATEX-gezoneerd gebied. Deze ledeninformatie vat de stand van zaken samen en gaat in op oplossingen die in de praktijk worden gebruikt.

Beste leden,

Het Arbobesluit is in 2020 aangescherpt voor werkzaamheden in een explosieve atmosfeer. Dit heeft geleid tot aangescherpte handhaving door de Nederlandse Arbeidsinspectie op het gebruik van mobiele apparatuur in ATEX-gezoneerd gebied.

Deze ledeninformatie vat de stand van zaken samen en gaat in op de volgende onderwerpen:

1. Wijze van toezicht door de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA)
2. Werkwijze 'Industrie Handreiking' voor gebruik van tijdelijke arbeidsmiddelen (mobiele apparatuur): overeenkomst en verschil met wijze van toezicht NLA.
3. Oplossingen in de praktijk.
4. Lopend overleg tussen industrie en overheid om te komen tot meer maatwerk.

1. **Wijze van toezicht bij mobiele apparatuur door de Nederlandse Arbeidsinspectie**

De Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA, voorheen Inspectie SZW) heeft in 2021 de wijze van toezicht gepubliceerd: [NLA-wijze-van-toezicht-bij-mobiele-apparatuur](#). Hierin wordt de wijze van toezicht beschreven op het gebruik van mobiele apparatuur in gebieden waar explosieve atmosferen kunnen heersen.

2. **Werkwijze 'Industrie Handreiking' voor gebruik van tijdelijke arbeidsmiddelen: overeenkomst en verschil met wijze van toezicht NLA**

De brancheorganisaties uit de (petro)chemische industrie, waaronder de VNCI, hebben in 2020/21 een Industrie Handreiking opgesteld voor het gebruik van tijdelijke mobiele apparatuur in ATEX-gezoneerde gebieden. De handreiking is gericht op BRZO-bedrijven. De overeenkomst en het verschil met de 'NLA wijze van toezicht' worden hierna toegelicht aan de hand van het stappenplan uit deze handreiking (zie bijlage 1).

De NLA staat gebruik van actieve ontstekingsbronnen ('heet werk') niet toe in gevarenzones en het gebruik van niet-CE/EX apparatuur slechts bij hoge uitzondering in ATEX-gevarenzone 2. In termen van het stappenplan betekent dit dat stappen 1 tot en met 4 worden geaccepteerd door de NLA. Het verschil van inzicht gaat over stap 5.

3. Nieuwe werkwijzen industrie en ATEX in de praktijk

Diverse bedrijven hebben hun werkwijzen aangepast aan de nieuwe situatie, deze paragraaf geeft enkele voorbeelden van oplossingen in de praktijk. Daarbij wordt gebruik gemaakt van (private) Nederlandse richtlijnen.

3.1 Detailzoning (via de Nederlandse Praktijk Richtlijn, NPR7910)

De 'NLA wijze van toezicht' geeft aan dat 'als geen explosieveilig apparaat beschikbaar is, dan moeten aanvullende maatregelen worden getroffen die ervoor zorgen dat de gevarezone tijdelijk en voor de duur van de werkzaamheden wordt verlaagd naar niet gevaarlijk gebied'. Een in de praktijk gebruikte oplossing is 'detailzoning'. Vanwege eenduidigheid zijn ATEX-zones vaak veel groter op tekening gezet dan de norm (NPR 7910) voorschrijft. Een detailanalyse door een bevoegd persoon kan uitsluitel geven of de werkzaamheden buiten de werkelijke ATEX-zone (op basis van NPR 7910) liggen. En als dat zo is, dan kan de gevarezone tijdelijk worden verlaagd tot Niet Gevaarlijk Gebied (NGG).

3.2 Concept NTA7914: Tijdelijk gebruik van niet-ATEX apparaten in explosiegevaarlijk gebied.

Op basis van de aangescherpte ATEX-regelgeving is deze Nederlandse Technische Afspraak (NTA)-norm ontwikkeld. De VNCI heeft samen met andere branches en ATEX-experts van verschillende bedrijven commentaar gegeven op de conceptversie. Daarbij zijn onder meer enkele concrete voorbeelden gegeven van situaties die de industrie in de praktijk tegenkomt waar naleving van de ATEX-regelgeving niet mogelijk is en maatwerk nodig is.

4. Lopend overleg tussen industrie en overheid

In 2022 is overleg gevoerd tussen vertegenwoordigers van de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) en de Industrie over de uitvoering en naleving van de ATEX-regelgeving. Daarbij is vastgesteld dat naleving van de ATEX-regelgeving (gericht op gebruik mobiele apparatuur in ATEX-zones) niet altijd mogelijk is. Ook heeft de aanscherping van de regelgeving ertoe geleid dat een aantal inspecties en onderhoudswerkzaamheden die tijdens normaal bedrijf plaatsvonden niet meer kan worden uitgevoerd.

De industrie heeft voorbeelden hiervan besproken met de NLA. Na een reactie van de NLA zal een vervolggesprek worden gepland met beleidsmakers van het ministerie van SZW.

De Werkgroep Procesveiligheid van de VNCI houdt zich aanbevolen voor ervaringen met de ATEX-regelgeving en beschikbaarheid van apparatuur en werkwijzen.

Met vriendelijke groet,

Arjen Geukema

Senior beleidsmedewerker Veilig en Gezond Werken

geukema@vnci.nl

T: 06-28 473 065

Bijlage 1 : Stappenplan uit ATEX Handreiking Industrie (februari 2021) voor gebruik van tijdelijke arbeidsmiddelen in ATEX gezoneerd gebied

